Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

14 päivänä maaliskuuta 2024*

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – SEUT 258 artikla – Direktiivi (EU) 2018/1972 – Eurooppalainen sähköisen viestinnän säännöstö – Täytäntöönpanon laiminlyönti ja täytäntöönpanotoimenpiteiden ilmoittamatta jättäminen – SEUT 260 artiklan 3 kohta – Vaatimus velvoittaa maksamaan kiinteämääräinen hyvitys ja uhkasakko – Seuraamuksen määrän vahvistamisperusteet – Kanteen peruuttaminen osittain

Asiassa C-457/22,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan ja SEUT 260 artiklan 3 kohtaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 8.7.2022,

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Kocjan, U. Małecka, L. Malferrari ja E. Manhaeve,

kantajana,

vastaan

Slovenian tasavalta, asiamiehenään T. Mihelič Žitko,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit J.-C. Bonichot, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, S. Rodin ja L. S. Rossi (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: T. Ćapeta,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

tuomion

1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan, että unionin tuomioistuin

– toteaa, että Slovenian tasavalta ei ole noudattanut eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä 11.12.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 (EUVL 2018, L 321, s. 36) 124 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ainakaan toimittanut niitä komissiolle

– velvoittaa SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla Slovenian tasavallan maksamaan 6 256,17 euron uhkasakon kultakin päivältä tässä asiassa annettavan tuomion julistamispäivästä alkaen, koska Slovenian tasavalta ei ole noudattanut velvollisuuttaan ilmoittaa direktiivin (EU) 2018/1972 noudattamisen edellyttämistä toimenpiteistä

– velvoittaa SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla Slovenian tasavallan maksamaan 1 390,77 euron kiinteämääräisen hyvityksen päivää kohti niin monelta päivältä kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen kestää, kuitenkin vähintään 383 000 euron kiinteämääräisen hyvityksen

– velvoittaa Slovenian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Direktiivin 2018/1972 johdanto-osan toisessa ja kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Komissio tarkastelee säännöllisesti viiden direktiivin, jotka ovat osa nykyistä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen [sääntelyjärjestelmän] toimivuutta erityisesti ratkaistakseen, onko niitä tarpeen muuttaa tekniikan alan ja markkinoiden kehityksen valossa.

(3) Komissio totesi 6 päivänä toukokuuta 2015 antamassaan tiedonannossa ’Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle’, että televiestintäalan sääntelykehyksen uudistuksessa keskityttäisiin toimenpiteisiin, joilla tarjotaan kannustimia investointiin nopeisiin laajakaistaverkkoihin, sovelletaan yhdenmukaisempaa sisämarkkinalähestymistapaa radiotaajuuspolitiikkaan ja radiotaajuuksien hallinnointiin, luodaan edellytykset todellisia sisämarkkinoita varten puuttumalla sääntelyn hajanaisuuteen, huolehditaan kuluttajien tehokkaasta suojelusta, kaikkien markkinatoimijoiden tasapuolisista toimintaedellytyksistä ja sääntöjen johdonmukaisesta soveltamisesta sekä tehostetaan sääntelyn institutionaalista kehystä.”

3 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde, soveltamisala ja tarkoitukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä tiettyjen päätelaitteiden sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla

varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla [Euroopan] unionissa.

2. Tämän direktiivin tavoitteina on

a) toteuttaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinat, mikä johtaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon ja hyödyntämiseen, kestävään kilpailuun ja sähköisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuteen, saatavuuteen, verkkojen ja palvelujen turvallisuuteen sekä tuo loppukäyttäjille hyötyjä.

b) varmistaa laadukkaiden, kohtuuhintaisten ja yleisesti saatavilla olevien palvelujen tarjoaminen kaikkialla unionissa todellisen kilpailun ja valinnanvaran avulla, antaa säännökset sellaisia tilanteita varten, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien, mukaan lukien vammaiset käyttäjät, joiden olisi voitava käyttää palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa, tarpeita, sekä vahvistaa loppukäyttäjien tarvittavat oikeudet.

_ _”

4 Mainitun direktiivin 124 artiklan, jonka otsikko on ”Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 21 päivänä joulukuuta 2020. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 21 päivästä joulukuuta 2020.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä kumottuihin direktiiveihin on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

5 Koska Slovenian tasavalta ei ollut toimittanut mitään tietoja direktiivin 2018/1972 saattamiseksi osaksi Slovenian lainsäädäntöä tarvittavien säännösten antamisesta kyseisen direktiivin 124 artiklan mukaisesti, komissio lähetti kyseiselle jäsenvaltiolle 4.2.2021 virallisen huomautuksen.

6 Pyydettyään viralliseen huomautukseen vastaamiselle asetetun määräajan pidentämistä ja saatuaan sen Slovenian viranomaiset vastasivat 4.6.2021 ja totesivat erityisesti, että direktiivi 2018/1972 oli määrä saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä lailla, joka oli määrä julkaista ja toimittaa komissiolle viimeistään joulukuussa 2021 (jäljempänä täytäntöönpanolaki).

7 Komissio lähetti 23.9.2021 Slovenian tasavallalle perustellun lausunnon. Slovenian viranomaiset pyysivät 5.11.2021 kyseiseen perusteltuun lausuntoon vastaamiselle asetetun määräajan pidentämistä ja ilmoittivat komissiolle, että sisäisen lainsäädäntömenettelyn aikana ilmennyt ongelma oli viivästyttänyt kyseisen lain hyväksymistä ja että nyt oli tarkoitus hyväksyä laki ja ilmoittaa siitä maaliskuussa 2022.

8 Komissio hyväksyi pyynnön ja pidensi määräaikaa 23.2.2022 saakka.

9 Slovenian viranomaiset vetosivat perusteltuun lausuntoon 18.2.2022 lähettämässään vastauskirjeessään siihen, että odottamattomat olosuhteet olivat aiheuttaneet lisäviivästystä direktiivin 2018/1972 saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Ne ilmoittivat erityisesti, että ehdotus täytäntöönpanolaiksi oli nyt tarkoitus hyväksyä huhtikuussa 2022, minkä jälkeen kyseinen laki julkaistaisiin ja annettaisiin tiedoksi komissiolle. Lisäksi Slovenian viranomaiset toimittivat 18.3.2022 vastaavuustaulukon kyseisen lakiesityksen säännösten ja kyseisen direktiivin tiettyjen säännösten välillä. Komissio esitti 25.3.2022 huomautuksia kyseisestä lakiehdotuksesta.

10 Koska komissio katsoi, ettei Slovenian tasavalta ollut antanut kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä säännöksiä, se päätti 6.4.2022 nostaa nyt käsiteltävän kanteen unionin tuomioistuimessa.

11 Slovenian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 12.4.2022, että äänestys direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevasta lakiehdotuksesta oli lykätty sen vuoksi, että eräs edustajaryhmä oli pyytänyt tätä ehdotusta koskevan neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestämistä.

12 Slovenian viranomaiset ilmoittivat 14.6.2022 komissiolle direktiivin 2018/1972 täytäntöönpanon edistymisestä. Ne totesivat erityisesti, että vaalikauden vaihtumisen jälkeen kaikki edellisen vaalikauden aikana aloitetut lainsäädäntömenettelyt, mukaan lukien täytäntöönpanolakia koskeva ehdotus, oli lopetettu, että direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä oli tehty uusi lakiehdotus ja että siitä ei ollut järjestetty eikä siitä järjestettäisi kansanäänestystä. Kyseiset viranomaiset eivät ilmoittaneet mitään aikataulua tämän uuden lakiesityksen hyväksymiselle.

13 Komissio nosti 8.7.2022 nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

14 Slovenian tasavalta vaatii unionin tuomioistuinta ensisijaisesti alentamaan komission vaatimien rahamääräisten seuraamusten määrää ja toissijaisesti hylkäämään komission vaatimukset kokonaisuudessaan.

15 Slovenian tasavalta ilmoitti unionin tuomioistuimelle 19.12.2022 päivätyssä vastaajan vastauskirjelmässä, että täytäntöönpanolaki oli hyväksytty 28.9.2022, että Slovenian tasavalta oli ilmoittanut siitä komissiolle samana päivänä ja että kyseinen laki oli tullut voimaan 10.11.2022.

16 Kirjallinen menettely nyt käsiteltävässä asiassa päätettiin 19.12.2022.

17 Komissio ilmoitti 20.6.2023 päivätyllä asiakirjalla unionin tuomioistuimelle, että Slovenian tasavallan voitiin katsoa saattaneen direktiivin 2018/1972 osaksi kansallista lainsäädäntöään 10.11.2022, ja se peruutti kanteensa osittain luopumalla vaatimuksestaan uhkasakon määräämisestä ja tarkisti vaatimuksiaan siten, että kyseinen jäsenvaltio on velvoitettava maksamaan 958 240,53 euron suuruinen kiinteämääräinen hyvitys.

18 Slovenian tasavalta esitti 31.7.2023 huomautuksensa komission osittaisesta kanteen peruuttamisesta ja komission vaatimusten tarkistamisesta.

Kanteen tarkastelu

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen SEUT 258 artiklan mukaan

Asianosaisten lausumat

19 Komissio muistuttaa, että SEUT 288 artiklan kolmannen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava tarvittavat säännökset sen varmistamiseksi, että direktiivit saatetaan osaksi kansallista oikeusjärjestystä näissä direktiiveissä säädetyissä määräajoissa, ja ilmoitettava näistä säännöksistä välittömästi komissiolle.

20 Komissio täsmentää, että kun arvioidaan sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä.

21 Nyt käsiteltävässä asiassa Slovenian tasavalta ei kuitenkaan ollut kyseisen määräajan päättyessä eikä edes nyt käsiteltävän kanteen nostamispäivänä toteuttanut toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen direktiivin 2018/1972 saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä, eikä se ainakaan ollut ilmoittanut niistä komissiolle.

22 Komission mukaan Slovenian tasavalta ei tosiasiallisesti kiistä sen syyksi väitettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä vaan ainoastaan vetoaa käytännöllisiin ja valtion sisäisiin seikkoihin sen oikeuttamiseksi. Tällaisilla seikoilla ei kuitenkaan voida oikeuttaa sitä, että direktiiviä ei ole vahvistetussa määräajassa saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä.

23 Slovenian tasavalta ei tosiasiallisesti kiistä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä ja tyytyy kuvaamaan 10.11.2022 voimaan tulleen täytäntöönpanolain antamiseen lopulta johtaneiden työvaiheiden kulkua. Se korostaa kuitenkin, että se on koko menettelyn ajan aina tehnyt vilpitöntä yhteistyötä komission kanssa ja tiedottanut tälle menettelyn etenemisestä, jonka viivästyminen johtui odottamattomista olosuhteista, jotka tämä jäsenvaltio oli selittänyt komissiolle perusteltuun lausuntoon antamassaan vastauksessa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

24 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä unionin tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Unionin tuomioistuin on lisäksi toistuvasti todennut, että jäsenvaltioiden on joka tapauksessa toteutettava erillinen täytäntöönpanotoimi, jos kyseisessä direktiivissä säädetään nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisen direktiivin täytäntöönpanosäännöksissä viitataan tähän direktiiviin tai että niihin liitetään tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti (tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Käsiteltävässä asiassa perusteltuun lausuntoon vastaamiselle asetettu määräaika, sellaisena kuin komissio sitä jatkoi, päättyi 23.2.2022. Näin ollen sitä, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty väitetyllä tavalla noudattamatta vai ei, on arvioitava kyseisenä ajankohtana voimassa olleen kansallisen lainsäädännön perusteella (ks. vastaavasti tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Tältä osin on kiistatonta, että kyseisenä ajankohtana Slovenian tasavalta ei ollut toteuttanut direktiivin 2018/1972 täytäntöönpanon varmistamisen edellyttämiä toimenpiteitä eikä näin ollen ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle.

28 Perustellakseen jäsenyysvelvoitteidensa noudattamatta jättämistä Slovenian tasavalta vetoaa yhtäältä lainsäädäntömenettelyn aikana sattuneeseen tapahtumaan, vaalikauden vaihtumiseen sekä neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestämistä koskevaan pyyntöön ja toisaalta korostaa sitä vilpittömän yhteistyön henkeä, jota se on aina osoittanut komissiota kohtaan.

29 Tällaisilla väitteillä ei kuitenkaan voida oikeuttaa komission väittämää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä.

30 Yhtäältä nimittäin valtiosääntöön liittyvillä sisäisillä olosuhteilla, joihin Slovenian tasavalta vetoaa, ei voi olla merkitystä, koska vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin direktiiveistä johtuvien velvoitteiden ja määräaikojen noudattamatta jättämistä ja näin ollen niiden liian myöhään tapahtunutta tai puutteellista täytäntöönpanoa ei voida perustella jäsenvaltion sisäisen oikeusjärjestyksen mukaisilla käytännöillä tai tilanteilla (tuomio 13.1.2021, komissio v. Slovenia (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Toisaalta sillä seikalla, että Slovenian tasavalta on tehnyt yhteistyötä komission kanssa, ei myöskään ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko kyseisen jäsenvaltion väitetty jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todella tapahtunut, koska jäsenvaltioilla ja unionin toimielimillä on SEU 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti velvollisuus toimia yhteistyössä keskenään ja koska tämä velvollisuus sisältää myös direktiivien asianmukaisen ja täysimääräisen täytäntöönpanon niissä säädetyissä määräajoissa.

32 Näin ollen on todettava, että Slovenian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 2018/1972 124 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan, sellaisena kuin komissio on sitä pidentänyt, päättyessä kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä eikä siis ilmoittanut näistä säännöksistä komissiolle.

SEUT 260 artiklan 3 kohtaan perustuvat vaatimukset

Vaatimus uhkasakon määräämisestä

33 Kuten tämän tuomion 17 kohdassa on todettu, komissio on 20.6.2023 päivätyllä asiakirjalla myöntänyt, että Slovenian tasavallan voidaan katsoa saattaneen direktiivin 2018/1972 osaksi kansallista lainsäädäntöään 10.11.2022 mennessä, ja se on näin ollen peruuttanut uhkasakon määräämistä koskevan vaatimuksensa.

34 Näin ollen tästä vaatimuksesta ei ole enää tarpeen lausua.

Vaatimus määrätä suorittamaan kiinteämääräinen hyvitys

– *Asianosaisten lausumat*

35 Komissio vetoaa yhtäältä siihen, että direktiivi 2018/1972 on annettu tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen ja että se siis kuuluu SEUT 260 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan, ja toisaalta siihen, että se, että Slovenian tasavalta ei ole noudattanut kyseisen direktiivin 124 artiklan 1 kohdassa säädettyjä velvoitteita, merkitsee selvästi SEUT 260 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua kyseisen direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä ilmoittamatta jättämistä.

36 Komissio muistuttaa täsmentäneensä tiedonantonsa 2011/C 12/01, jonka otsikko on ”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan soveltaminen” (EUVL 2011, C 12, s. 1) (jäljempänä vuoden 2011 tiedonanto), 23 kohdassa, että seuraamukset, joita se aikoo ehdottaa SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla, lasketaan saman menetelmän mukaisesti kuin se, jota sovelletaan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi kyseisen 260 artiklan 2 kohdan nojalla vireille pannuissa asioissa, sellaisena kuin menetelmä esitetään komission tiedonannon SEC(2005) 1658, jonka otsikko on ”[SEUT 260] artiklan soveltaminen”, 14–18 kohdassa (jäljempänä vuoden 2005 tiedonanto).

37 Näin ollen seuraamuksen määrittämisen on perustuttava ensinnäkin rikkomisen vakavuuteen, toiseksi rikkomisen kestoon ja kolmanneksi tarpeeseen varmistaa seuraamuksen varoittava vaikutus, jotta voidaan välttää rikkomisen toistuminen.

38 Ensinnäkin rikkomisen vakavuuden osalta komissio vahvistaa rikkomisen vakavuuteen perustuvan kertoimen vuoden 2005 tiedonannon 16 kohdan ja vuoden 2011 tiedonannon mukaisesti ottamalla huomioon kaksi tekijää eli yhtäältä rikkomisen kohteena olevien unionin sääntöjen merkityksen ja toisaalta rikkomisen vaikutukset kyseessä oleviin yleisiin ja yksityisiin etuihin.

39 Komissio toteaa yhtäältä, että direktiivi 2018/1972 on tärkein lainsäädäntötoimi sähköisen viestinnän alalla. Ensinnäkin eurooppalaisella sähköisen viestinnän säännöstöllä (jäljempänä säännöstö) uudistetaan sähköistä viestintää koskevaa unionin sääntelykehystä vahvistamalla kuluttajien valinnanvaraa ja oikeuksia, varmistamalla viestintäpalvelujen korkeatasoisemmat standardit, edistämällä investointeja erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin ja edistämällä langatonta pääsyä erittäin suuren kapasiteetin yhteyksiin kaikkialla unionissa. Tämän jälkeen säännöstössä vahvistetaan säännöt sähköisen viestinnän alan järjestämiseksi, mukaan lukien sen institutionaalinen ja hallintorakenne. Sen säännöksillä lujitetaan kansallisten sääntelyviranomaisten asemaa vahvistamalla näiden viranomaisten vähimmäistoimivaltuudet ja lisäämällä niiden riippumattomuutta vahvistamalla nimityksiä koskevat kriteerit ja raportointivelvollisuudet. Lisäksi säännöstöllä taataan radiotaajuuksien käytön tehokas hallinnointi. Kyseisillä säännöksillä lisätään jäsenvaltioiden käytäntöjen johdonmukaisuutta radiotaajuuksien käyttöön liittyvien valtuutusten keskeisissä näkökohdissa. Mainituilla säännöksillä edistetään infrastruktuurikilpailua ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa kaikkialla unionissa. Säännöstössä säännellään vielä sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisen eri näkökohtia, mukaan lukien yleispalveluvelvoitteet, numerovarat ja loppukäyttäjien oikeudet. Näiden sääntöjen tiukentamisella pyritään parantamaan turvallisuutta ja kuluttajansuojaa erityisesti siltä osin kuin on kyse näiden palvelujen saatavuudesta kohtuullisin kustannuksin.

40 Toisaalta se, ettei direktiiviä 2018/1972 ole saatettu osaksi Slovenian oikeutta, vahingoittaa ensinnäkin koko unionin sääntelykäytäntöjä, jotka koskevat sähköisen viestinnän järjestelmän hallinnointia, radiotaajuuksiin liittyviä valtuutuksia ja markkinoille pääsyä koskevia sääntöjä. Näin ollen yritykset eivät voi hyödyntää johdonmukaisempia ja ennakoitavampia menettelyjä olemassa olevien radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämisessä tai uusimisessa eivätkä sääntelyn ennakoitavuutta, joka perustuu radiotaajuuksien käyttöä koskevien toimilupien 20 vuoden vähimmäiskestoon. Tällaiset puutteet vaikuttavat suoraan erittäin suuren kapasiteetin verkkojen saatavuuteen ja käyttöönottoon unionissa. Toiseksi kuluttajat eivät voi hyötyä useista heille kyseisellä direktiivillä myönnetyistä konkreettisista eduista, kuten kohtuuhintaisten viestintäpalvelujen saatavuutta koskevista ratkaisuista, vaatimuksesta antaa heille selkeät tiedot sopimuksista, velvollisuudesta soveltaa läpinäkyvää hinnoittelua, verkon tarjoajan vaihtamisen yksinkertaistamisesta kohtuullisempien vähittäishintojen edistämiseksi ja operaattoreiden velvollisuudesta tarjota vammaisille loppukäyttäjille vastaava pääsy viestintäpalveluihin.

41 Koska Slovenian tasavalta on ilmoittanut komissiolle erittäin vähäisen määrän direktiivin 2018/1972 artiklojen täytäntöönpanotoimenpiteitä, komissio ehdottaa rikkomisen vakavuuteen perustuvaa kerrointa 9.

42 Toiseksi komissio katsoo, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kesto vastaa ajanjaksoa, joka alkaa direktiivin 2018/1972 täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä seuraavasta päivästä eli 22.12.2020 siihen päivään, jona tämän tuomion 32 kohdassa todettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on päättynyt, eli sitä päivää edeltävään päivään, jona Slovenian tasavalta on täyttänyt velvoitteensa, mikä on tapahtunut 10.11.2022 eli päivänä, jona täytäntöönpanolaki tuli voimaan, kuten tämän tuomion 15 kohdassa todetaan. Tästä seuraa, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on kestänyt 688 päivää.

43 Kolmanneksi komissio on soveltanut Slovenian tasavallan maksukyvyn osalta kerrointa n, joka vahvistetaan sen tiedonannossa 2019/C 70/01, jonka otsikko on ”Komission Euroopan unionin tuomioistuimen rikkomusmenettelyissä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja päiväkohtaisten uhkasakkojen laskentatavan muuttaminen” (EUVL 2019, C 70, s. 1). Tässä kertoimessa otetaan huomioon kaksi tekijää eli asianomaisen jäsenvaltion bruttokansantuote (BKT) ja institutionaalinen painoarvo, jota edustaa kyseiselle jäsenvaltiolle Euroopan parlamentissa varattujen paikkojen määrä.

44 Vaikka unionin tuomioistuin on 20.1.2022 antamassaan tuomiossa komissio v. Kreikka (Valtiontuen takaisinperintä – Ferronickel) (C-51/20, EU:C:2022:36) jo kyseenalaistanut sekä tämän jälkimmäisen tekijän että kyseisessä tiedonannossa vahvistetun mukautuskertoimen 4,5 merkityksen, komissio on kuitenkin päättänyt soveltaa kyseisessä tiedonannossa vahvistettuja kriteerejä nyt käsiteltävässä asiassa odotettaessa uutta tiedonantoa, jossa otetaan huomioon tämä unionin tuomioistuimen viimeaikainen oikeuskäytäntö.

45 Komission tiedonannon 2022/C 74/02, jonka otsikko on ”Komission Euroopan unionin tuomioistuimelle rikkomusmenettelyn yhteydessä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskennassa käytettävien tietojen päivittäminen” (EUVL 2022, C 74, s. 2) (jäljempänä vuoden 2022 tiedonanto), mukaan Slovenian tasavaltaan sovellettava kerroin n on 0,17.

46 Kiinteämääräisen hyvityksen määrän vahvistamisen osalta vuoden 2005 tiedonannon 20 kohdasta ilmenee, että sillä on oltava vähintään kiinteä perusmäärä, joka perustuu periaatteeseen, jonka mukaan unionin oikeuden täytäntöönpanon laiminlyöminen loukkaa itsessään

laillisuusperiaatetta ja oikeusvarmuutta oikeusyhteisössä mahdollisista raskauttavista asianhaaroista riippumatta, joten rikkomisesta on voitava määrätä todellisia seuraamuksia. Vuoden 2022 tiedonannon mukaan Slovenian tasavaltaan sovellettava kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärä on 383 000 euroa.

47 Vuosien 2005 ja 2011 tiedonannoilla vahvistetun menetelmän mukaan on niin, että jos kiinteämääräisen hyvityksen laskennan tulos ylittää kiinteämääräisen hyvityksen vähimmäismäärän, komissio ehdottaa, että unionin tuomioistuin määrittää kiinteämääräisen hyvityksen kertomalla keskenään päiväkohtaisen määrän ja rikkomisen kestoa vastaavien päivien lukumäärän, joka tässä tapauksessa on 688 päivää.

48 Näin ollen kiinteämääräisen hyvityksen päiväkohtainen määrä on laskettava kertomalla kiinteämääräisen hyvityksen päivittäisen määrän laskemiseen sovellettava yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuuteen perustuvalla kertoimella ja kertoimella n. Yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu on vuoden 2022 tiedonannon mukaan 909 euroa. Rikkomisen vakavuuteen perustuva kerroin on nyt käsiteltävässä asiassa 9. Kerroin n on 0,17. Tästä seuraa, että kiinteämääräisen hyvityksen päiväkohtainen määrä on 1 390,77 euroa.

49 Komission mukaan kiinteämääräisen hyvityksen määräksi olisi näin ollen vahvistettava 958 240,53 euroa.

50 Slovenian tasavalta pitää tätä määrää liian suurena.

51 Ensinnäkään rikkomisen vakavuuteen perustuvan kertoimen osalta se, että direktiiviä 2018/1972 ei ole saatettu osaksi Slovenian oikeutta, ei vaikuta yleisiin ja yksityisiin etuihin niin voimakkaasti kuin komissio väittää.

52 Slovenian tasavalta nimittäin väittää toimittaneensa komissiolle 18.3.2022 vastaavuustaulukon, jossa se luetteli Slovenian oikeuden säännökset, joilla kyseinen direktiivi pantiin osittain täytäntöön. Koska nämä säännökset on pantu täytäntöön, mainitun direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönnin vaikutus on pienempi kuin komission arvioima vaikutus.

53 Slovenian tasavallan jatkuvat pyrkimykset saavuttaa direktiivin 2018/1972 tavoitteet mahdollisimman pian heijastuvat myös siinä, että kyseinen jäsenvaltio on jatkuvasti edistynyt sen luokittelussa komission laatimaan DESI-viiteindeksiin (Digital Economy and Society Index) (digitaalinen talous- ja yhteiskuntaindeksi), joka seuraa digitalisaation yleistä tilaa unionissa ja kunkin jäsenvaltion edistymistä digitaalisen kilpailukyvyn saavuttamisessa.

54 Tämän jälkeen Slovenian tasavalta vetoaa rikkomisen kestoon perustuvan kertoimen osalta siihen, että toisin kuin komission käyttämän menetelmän mukaan, rikkomisen keston määrittämiseksi huomioon otettava ajanjakso ei ole ajanjakso, joka alkaa kyseessä olevassa direktiivissä säädetyn täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä seuraavasta päivästä, vaan oikeuskäytännön mukaan ajanjakso, joka alkaa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisestä.

55 Lopuksi Slovenian tasavalta tukeutuu kertoimen n osalta erityisesti 20.1.2022 annetun tuomion komissio v. Kreikka (Valtiontuen takaisinperintä – Ferronickel) (C-51/20, EU:C:2022:36) 111–117 kohtaan väittääkseen, että komissio on virheellisesti ottanut huomioon kyseisen jäsenvaltion institutionaalisen painoarvon unionissa ja soveltanut tämän tuomion 43 kohdassa mainitussa tiedonannossa 2019/C 70/01 vahvistettua mukautuskerrointa 4,5.

56 Komissio vastaa näihin väitteisiin yhtäältä rikkomisen vakavuuden osalta, että se on ottanut huomioon Slovenian ilmoittaman osittaisen täytäntöönpanon ehdottaessaan kertoimen 9 käyttämistä. Se, että direktiiviin 2018/1972 sisältyvistä 127 artiklasta kuusi on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä, ei nimittäin ole peruste vahvistaa rikkomisen vakavuuteen perustuvaa kerrointa pienemmäksi varsinkaan, kun kaikkien niiden artiklojen, joihin Slovenian tasavalta on viitannut vastinekirjelmässään, ei voida katsoa varmistavan täysimääräistä täytäntöönpanoa. Slovenian tasavallan edistymisellä DESI-viiteindeksin luokittelussa ei myöskään ole merkitystä tämän rikkomisen vakavuutta määritettäessä.

57 Toisaalta komissio muistuttaa rikkomisen kestosta, että vuoden 2005 tiedonannon 17 kohdan sekä vuoden 2011 tiedonannon 27 ja 31 kohdan mukaan ajanjakso, jota on käytettävä rikkomisen keston määrittämiseksi ja siihen perustuvan kertoimen laskemiseksi, alkaa kyseisessä direktiivissä täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymistä seuraavasta päivästä ja jatkuu siihen päivään saakka, jona komissio on päättänyt saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

58 Tämä ei estä unionin tuomioistuinta ottamasta huomioon jotain muuta ajanjaksoa, ja unionin tuomioistuin määrittääkin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen keston katsomalla rikkomisen päättymispäiväksi ajankohdan, jona se arvioi tosiseikkoja, eikä päivää, jona komissio on saattanut asian sen käsiteltäväksi. Koska komissio ei voi tukeutua ensiksi mainittuun päivämäärään, sen on käytettävä muita alkamis- ja päättymispäiviä rikkomisen keston määrittämiseksi ja siihen perustuvan kertoimen laskemiseksi.

59 Komissio katsoo, että tätä kerrointa laskettaessa on otettava huomioon koko se ajanjakso, joka on kulunut kyseisen direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisestä. Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevissa menettelyissä perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivän huomioon ottamisen tavoitteena on SEUT 260 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen osoittamiseksi määrittää, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta juuri kyseisenä ajankohtana. Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kesto ei kuitenkaan edes käsitteellisesti rajoitu kyseiseen päivämäärään vaan koskee koko rikkomisajanjaksoa, joka ei ole alkanut vasta perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivänä vaan jo kyseisen direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymispäivänä. Näin ollen ei voida katsoa, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen alkaa vasta perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisestä.

60 Tämä lähestymistapa on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukainen. Jos rikkomisen kestoon perustuvan kertoimen laskemisessa ja seuraamuksen määräämisessä huomioon otettava jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen alkamisajankohta olisi perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivä, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kesto riippuisi oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kestosta. Tästä voisi seurata epäyhdenvertainen kohtelu jäsenvaltioiden välillä, joita koskee sama määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä.

61 Komissio korostaa myös, että rikkomisen keston määrittämisen kannalta merkityksellinen ajankohta riippuu tämän rikkomisen kohteesta. SEUT 260 artiklan 2 kohdassa määrätyssä menettelyssä on kyse unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanon laiminlyönnistä, jolloin merkityksellinen ajallinen vertailukohta on kyseisen tuomion julistamispäivä. Sitä vastoin kyseisen 260 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa menettelyssä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen perustuu siihen, että jäsenvaltio ei ole ilmoittanut direktiivin

täytäntöönpanotoimenpiteistä, jolloin merkityksellinen ajallinen vertailukohta on päivä, josta alkaen kyseinen jäsenvaltio ei ole noudattanut velvollisuuttaan ilmoittaa näistä täytäntöönpanotoimenpiteistä.

62 Slovenian tasavalta väittää vastauskirjelmässään, ettei taloudellisen seuraamuksen määrääminen ole enää perusteltua, koska direktiivi 2018/1972 on saatettu täysimääräisesti osaksi Slovenian oikeutta 10.11.2022.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

63 Koska asiassa on tämän tuomion 20 ja 21 kohdasta ilmenevin tavoin osoitettu, ettei Slovenian tasavalta ollut ilmoittanut komissiolle perustellussa lausunnossa asetetun määräajan, sellaisena kuin komissio on sitä pidentänyt, päättyessä SEUT 260 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla toimenpiteistä direktiivin 2018/1972 saattamiseksi täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, näin todettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen kuuluu kyseisen määräyksen soveltamisalaan.

64 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseiseen määräykseen perustuvan kiinteämääräisen hyvityksen maksamiseen velvoittamisen tarkoitus perustuu niiden seurausten arviointiin, joita asianomaisen jäsenvaltion velvoitteiden täytäntöönpanon laiminlyönnistä aiheutuu yksityisille ja julkisille eduille erityisesti silloin, kun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jatkunut pitkään (ks. vastaavasti tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

65 Kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen tarkoituksenmukaisuudesta nyt käsiteltävässä asiassa on muistutettava, että unionin tuomioistuimen on päätettävä kussakin asiassa sen käsiteltäväksi saatettuun tapaukseen liittyvien olosuhteiden perusteella ja sen mukaisesti, minkä verran sen mielestä tarvitaan taivuttelua ja ennaltaehkäisevyyttä, niistä taloudellisista seuraamuksista, jotka ovat asianmukaisia muun muassa vastaavien unionin oikeuden rikkomisten toistumisen ehkäisemiseksi (tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

66 Nyt käsiteltävässä asiassa on katsottava, että vaikka Slovenian tasavalta on tehnyt yhteistyötä komission yksiköiden kanssa koko oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn ajan ja pitänyt kyseiset yksiköt ajan tasalla syistä, joiden vuoksi se ei ole voinut saattaa direktiiviä 2018/1972 osaksi kansallista oikeutta, kaikki todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat eli se, ettei kyseisen direktiivin täytäntöönpanon edellyttämistä toimenpiteistä ole ilmoitettu lainkaan perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä eikä edes nyt käsiteltävän kanteen nostamisajankohtana, ovat sellaisia, että ne osoittavat, että vastaavien unionin oikeuden rikkomisten toistumisen tehokas estäminen edellyttää kiinteämääräisen hyvityksen kaltaisen ehkäisevän toimenpiteen toteuttamista (ks. analogisesti tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

67 Sen vuoksi on aiheellista velvoittaa Slovenian tasavalta maksamaan kiinteämääräinen hyvitys.

68 Kyseisen kiinteämääräisen hyvityksen rahamäärän laskemisesta on muistutettava, että unionin tuomioistuimen on käyttäessään asiassa komission ehdotusten mukaisesti rajattua harkintavaltaansa vahvistettava kiinteämääräisen hyvityksen määrä, joka jäsenvaltio voidaan SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla määrätä maksamaan, siten, että se on yhtäältä

asianmukainen olosuhteiden kannalta ja toisaalta oikeassa suhteessa laiminlyöntiin. Tältä osin merkityksellisiä tekijöitä ovat muun muassa todetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen vakavuus, sen ajanjakson pituus, jona laiminlyönti on jatkunut, sekä kyseessä olevan jäsenvaltion maksukyky (tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Ensinnäkin rikkomisen vakavuudesta on muistutettava, että velvollisuus toteuttaa kansalliset toimenpiteet direktiivin täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja velvollisuus ilmoittaa näistä toimenpiteistä komissiolle ovat jäsenvaltioiden keskeisiä velvoitteita unionin oikeuden täyden tehokkuuden varmistamiseksi ja että näiden velvoitteiden noudattamatta jättämistä on näin ollen pidettävä selvästi vakavana (tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 74 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että Slovenian tasavalta ei tämän tuomion 32 kohdasta ilmenevin tavoin ole perustellussa lausunnossa asetetun määräajan, sellaisena kuin komissio on sitä pidentänyt, päättyessä eli 23.2.2022 noudattanut direktiivin 2018/1972 mukaisia täytäntöönpanovelvoitteitaan, joten unionin oikeuden täyttä tehokkuutta ei ole varmistettu. Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä tekee vakavamman se seikka, että kyseisenä ajankohtana Slovenian tasavalta ei ollut vielä ilmoittanut mistään kyseisen direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteestä.

71 Kuten komissio korostaa, direktiivi 2018/1972 on lisäksi tärkein lainsäädäntötoimi sähköisen viestinnän alalla.

72 Erityisesti on todettava ensinnäkin, että direktiivin 2018/1972 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisellä direktiivillä ”perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä tiettyjen päätelaitteiden sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa muiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa.”

73 Toiseksi kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan mukaan direktiivin tavoitteena on yhtäältä toteuttaa sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinat, mikä johtaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon ja hyödyntämiseen, kestävään kilpailuun ja sähköisten viestintäpalvelujen yhteentoimivuuteen, saatavuuteen, verkkojen ja palvelujen turvallisuuteen sekä tuo loppukäyttäjille hyötyjä, sekä toisaalta varmistaa laadukkaiden, kohtuuhintaisten ja yleisesti saatavilla olevien palvelujen tarjoaminen kaikkialla unionissa todellisen kilpailun ja valinnanvaran avulla, antaa säännökset sellaisia tilanteita varten, joissa markkinat eivät tyydyttävästi täytä loppukäyttäjien, mukaan lukien vammaiset käyttäjät, joiden olisi voitava käyttää palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa, tarpeita, sekä vahvistaa loppukäyttäjien tarvittavat oikeudet.

74 Kuten direktiivin 2018/1972 johdanto-osan toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta vielä ilmenee, kyseisellä direktiivillä tehdään muutoksia ennen sen antamista voimassa olleeseen sääntelykehykseen teknologian ja markkinoiden kehityksen huomioon ottamiseksi.

75 Kuten komissio perustellusti katsoo, se, että Slovenian tasavalta ei ole pannut direktiiviä 2018/1972 täytäntöön, vahingoittaa ensinnäkin koko unionin sääntelykäytäntöjä, jotka koskevat sähköisen viestinnän järjestelmän hallinnointia, radiotaajuuksiin liittyviä valtuutuksia ja

markkinoille pääsyä koskevia sääntöjä. Näin ollen yritykset eivät voi hyödyntää johdonmukaisempia ja ennakoitavampia menettelyjä olemassa olevien radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämisessä tai uusimisessa eivätkä sääntelyn ennakoitavuutta, joka perustuu radiotaajuuksien käyttöä koskevien toimilupien 20 vuoden vähimmäiskestoon. Tällaiset puutteet vaikuttavat suoraan erittäin suuren kapasiteetin verkkojen saatavuuteen ja käyttöönottoon unionissa. Toiseksi kuluttajat eivät voi hyötyä useista heille kyseisellä direktiivillä myönnetyistä konkreettisista eduista, kuten kohtuuhintaisten viestintäpalvelujen saatavuutta koskevista ratkaisuista, vaatimuksesta antaa heille selkeät tiedot sopimuksista, velvoitteesta soveltaa avoimia hintoja, yksinkertaistaa verkon tarjoajien vaihtamista kohtuuhintaisempien vähittäishintojen edistämiseksi ja operaattoreiden velvollisuudesta tarjota vammaisille loppukäyttäjille yhtäläiset mahdollisuudet käyttää viestintäpalveluja.

76 Toiseksi rikkomisen kestosta on muistutettava, että sitä arvioitaessa on lähtökohtaisesti otettava huomioon ajankohta, jona unionin tuomioistuin arvioi tosiseikkoja, ja että tällainen tosiseikkojen arviointi on katsottava tehdyksi menettelyn päättämispäivänä (ks. vastaavasti tuomio 25.2.2021, komissio v. Espanja (Henkilötietodirektiivi – rikosasiat), C-658/19, EU:C:2021:138, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

77 Yhtäältä sen ajanjakson alkamisajankohdasta, joka on otettava huomioon SEUT 260 artiklan 3 kohdan nojalla määrättävän kiinteämääräisen hyvityksen määrän vahvistamiseksi, unionin tuomioistuin on katsonut, että toisin kuin päiväkohtaisen uhkasakon yhteydessä, ajankohta, joka on otettava huomioon arvioitaessa kyseessä olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kestoa, ei ole perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivä vaan kyseessä olevassa direktiivissä täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymispäivä (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2020, komissio v. Romania (Rahanpesun torjunta), C-549/18, EU:C:2020:563, 79 kohta ja tuomio 16.7.2020, komissio v. Irlanti (Rahanpesun torjunta), C-550/18, EU:C:2020:564, 90 kohta).

78 Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole pätevästi kiistetty sitä, ettei Slovenian tasavalta ollut direktiivin 2018/1972 124 artiklassa säädetyn täytäntöönpanolle varatun määräajan päättyessä eli 21.12.2020 antanut kyseisen direktiivin täysimääräisen täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä eikä näin ollen ilmoittanut niistä komissiolle.

79 Toisaalta Slovenian tasavalta ei kiistä komission vaatimusten tarkistamista koskevissa huomautuksissaan sitä, että direktiivin 2018/1972 täytäntöönpanon Slovenian oikeudessa voidaan katsoa päättyneen 10.11.2022.

80 Tästä seuraa, että tämän tuomion 32 kohdassa todettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on kestänyt 22.12.2020 ja 11.11.2022 välisen ajan eli 688 päivää, mikä on erittäin pitkä aika.

81 On kuitenkin otettava huomioon, että tämä kesto on voinut osaksi johtua covid-19-pandemiaan liittyneistä poikkeuksellisista olosuhteista. Slovenian tasavalta nimittäin katsoo, että kyseiset ennakoimattomat ja sen tahdosta riippumattomat olosuhteet ovat viivyttäneet direktiivin 2018/1972 kansallisen oikeuden osaksi saattamisen edellyttämää lainsäädäntömenettelyä ja siten pidentäneet jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kestoa, eikä tätä väitettä ole kiistetty.

82 Kolmanneksi kyseessä olevan jäsenvaltion maksukyvyn osalta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että huomioon on otettava kyseisen jäsenvaltion bruttokansantuote sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin unionin tuomioistuin tutkii asian tosiseikat (ks.

vastaavasti tuomio 16.7.2020, komissio v. Romania (Rahanpesun torjunta), C-549/18, EU:C:2020:563, 85 kohta ja tuomio 16.7.2020, komissio v. Irlanti (Rahanpesun torjunta), C-550/18, EU:C:2020:564, 97 kohta).

83 Komissio ehdottaa, että Slovenian tasavallan bruttokansantuotteen lisäksi otetaan huomioon Slovenian tasavallan institutionaalinen painoarvo unionissa ilmaistuna sen edustajanpaikkojen lukumäärällä Euroopan parlamentissa. Komissio katsoo myös, että on aiheellista käyttää mukautuskerrointa 4,5 niiden seuraamusten oikeasuhteisuuden ja varoittavuuden takaamiseksi, jotka se vaatii unionin tuomioistuinta määräämään kyseiselle jäsenvaltiolle.

84 Unionin tuomioistuin on kuitenkin äskettäin täsmentänyt erittäin selvästi yhtäältä, että asianomaisen jäsenvaltion institutionaalisen painoarvon huomioon ottaminen ei ole välttämätöntä, jotta riittävä varoittavuus voidaan taata ja kyseinen jäsenvaltio saadaan muuttamaan nykyistä tai tulevaa toimintatapaansa, ja toisaalta, että komissio ei ole osoittanut, minkä objektiivisten kriteerien perusteella se on vahvistanut mukautuskertoimen arvoksi 4,5 (ks. vastaavasti tuomio 20.1.2022, komissio v. Kreikka (Valtiontuen takaisinperintä – Ferronickel), C-51/20, EU:C:2022:36, 115 ja 117 kohta).

85 Kun otetaan huomioon kaikki nyt käsiteltävän asian olosuhteet ja se harkintavalta, joka unionin tuomioistuimelle on annettu SEUT 260 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan unionin tuomioistuin ei voi sen kiinteämääräisen hyvityksen osalta, jonka se määrää suoritettavaksi, ylittää komission ilmoittamaa määrää, on katsottava, että direktiivin 2018/1972 124 artiklan rikkomista vastaavien ja unionin oikeuden täyteen tehokkuuteen vaikuttavien rikkomisten toistumisen tehokas estäminen edellyttää sellaisen kiinteämääräisen hyvityksen määräämistä, jonka määräksi on vahvistettava 800 000 euroa.

86 Näin ollen Slovenian tasavalta on velvoitettava maksamaan komissiolle 800 000 euron suuruinen kiinteämääräinen hyvitys.

Oikeudenkäyntikulut

87 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman työjärjestyksen 141 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli sitä vaatii peruuttamista koskevissa huomautuksissaan. Kyseisen 141 artiklan 2 kohdassa määrätään kuitenkin, että kanteensa peruuttavan asianosaisen pyynnöstä vastapuoli velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi. Mainitun 141 artiklan 4 kohdassa määrätään lopuksi, että jollei oikeudenkäyntikulujen korvaamista vaadita, kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

88 Nyt käsiteltävässä asiassa komissio on vaatinut Slovenian tasavaltaan kohdistuvaa tuomiota ja jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on todettu, mutta komissio on osittain peruuttanut kanteensa vaatimatta kyseisen jäsenvaltion velvoittamista korvaamaan nyt käsiteltävään kanteeseen liittyviä oikeudenkäyntikuluja. Kyseinen jäsenvaltio ei myöskään ole vaatinut komission kanteen peruuttamista koskevissa huomautuksissaan, että komissio velvoitettaisiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

89 On kuitenkin todettava, että komission luopuminen kanteesta on johtunut Slovenian tasavallan menettelystä, koska kyseinen jäsenvaltio toteutti direktiivin 2018/1972 täysimääräiset täytäntöönpanotoimenpiteet ja ilmoitti niistä komissiolle vasta nyt käsiteltävän kanteen nostamisen jälkeen, ja että tämän menettelyn vuoksi komission vaatimus kyseisen jäsenvaltion velvoittamisesta maksamaan uhkasakko on jäänyt vaille kohdetta ja komissio on peruuttanut sen.

90 Sen vuoksi ja koska tämän tuomion 32 kohdassa todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvien oikeudenkäyntikulujen ja komission kanteen osittaisesta peruuttamisesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen välillä ei voida tehdä asianmukaista eroa, on päätettävä, että Slovenian tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Slovenian tasavalta ei ole noudattanut eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä 11.12.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 124 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan, sellaisena kuin Euroopan komissio on sitä pidentänyt, päättyessä kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä eikä siis ilmoittanut näistä säännöksistä komissiolle.**

2) **Slovenian tasavalta velvoitetaan maksamaan Euroopan komissiolle 800 000 euron suuruinen kiinteämääräinen hyvitys.**

3) **Slovenian tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset